

No 6091 : 1-18.
ACC. N:R.

Landskap: Småland Upptecknat av: P. ans Johansson,
Härad: Lummerbo Adress: Isen.
Socken: Odenstj Berättat av: Diverse personer
Uppteckningsår: 1938. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

<u>Isen i Ulmas kartfr. listor:</u>		<u>sidd.</u>
	<u>nr. 4.</u>	<u>1.</u>
	<u>nr. 5.</u>	<u>13.</u>
	<u>nr. 8.</u>	<u>2.</u>
	<u>nr. 11.</u>	<u>3-6.</u>
	<u>nr. 13.</u>	<u>7.</u>
	<u>nr. 20. (76. 6. 14.)</u>	<u>8-9.</u>
	<u>nr. 16.</u>	<u>10.</u>
	<u>nr. 17.</u>	<u>11.</u>
	<u>nr. 18.</u>	<u>12.</u>
	<u>nr. 19.</u>	<u>13-14.</u>
	<u>nr. 20.</u>	<u>15-16.</u>
	<u>nr. 28.</u>	<u>17.</u>
<u>Spredning av gödsel, m.m.</u>		<u>18.</u>

18 sid.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N: **6091**

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Franz Johansson*
Härad: *Norra Samsö* Adress: *Åren*
Socken: *Odenjå* Berättat av: *Noak Pettersson*
Uppteckningsår: *1939* Född år *1949* i *Odenjå*

*Hottet vatten fick de ej hålla på
bara masken, för då skällade de Draken
ingen tur till Eikedam*

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Umsk. 4

ACC. N:R. **6091**

Landskap: Småland Upptecknat av: Frans Johansson
 Härad: Norra Sunnebo Adress: _____
 Socken: Odenzjö Berättat av: Frans Johansson
 Uppteckningsår: 1838 Född år 1882 i Odenzjö

2
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ulmak. 8

Påskabraren som brändes förr, Påskafåren
 betad av så kallad Färrariset, ett lövträd
 som bygg ned i juli månad, så bygg ~~ett~~
 grenarna med lövet på, buntades ihop
 i kärva, samt lades in, att fåren skulle
 redan äta löven, så gömdes de avätna
 kärvarna i ~~hög~~ gårdarna brukade hjälpar åt
 att dre ihop färrkärvarna till en Påskabrare.
 Det har upphört nu på 1920 talet.
 Nu är det Majbäl i stället.
 Påskbrasan tändes i Skymningen.

ACC. N:R. 6091

Landskap: *Småland* Upptecknat av:
 Härad: *Norra Sunnebo* Adress:
 Socken: *Edensjö* Berättat av: *Frans Johansson*
 Uppteckningsår: *1938* Född år *1889* i *Edensjö*

3
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Prödet som bakades under 1870, 1880 tålet
 i Norra Sunnebo Småland, såkallad
 balmbröd bestod av mera pappe än råg
 kakarna vara runda cirka 8,9, tum
 tvärs igenom, tjockleken 2, 2½ tum, Märket
 i kakan, att de gjorde ett hål mitt i kakan
 med fingret. Sammet råglöd, var rund
 samma storlek som balmbrödet, med det
 märket flera hål i kakan med en smal
 trädjinne, Bävelbrödet bakades i samma
 storlek med det märket, att de hade
 en brassig sporra, som de körde tvärs
 över kakan, I vardag var det balmbröd
 en helgdag, eller der kom en prämannde

Ulmund. 11

var det ~~samma~~ så kallad grofbröd, Men
till Jul var det sävebröd, var det så
att de skulle besta eller ha förning till
brölloren barnens begrafning, var det en stor
kaka sävebröd, med små härl i kakan,
berus av brödvarren, brödet bakades
uti stora ugnar, murade av grästen
här, Bakungen gick husmodern minst två
gångar om året klene, eller lagu
Blombrod äts tillt 1900 talet löggen

Det bakades en rost bröd som kallades kli
bröd, det var klätt efter rågmjöl, blandades
med hafrenjöl, runda kakor, äts till punkt
i vintern.

Till Jul skulle de baka bröd, så det
skulle vara till Pärka

Brödkyddan var Konjundell

= koriander

ACC. N.º. **6091**

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

Brödet jävning, Sävbrödet hade de
Rågbrödet, Gärbrödet jävande i en kista
eller ett träskåp hafsbrödet och blandbrödet
skor de bakas rund om i två halvor, samt
sattes in i bakugnen till torkes, å jävning

5
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. **6091**

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Franz Johansson*
 Härad: *Norra Enebygd* Adress: *Nick*
 Socken: *Odenjå* Berättat av: *Mils Andersson*
 Uppteckningsår: *1938* Född år *1935* i *Odenjå*

6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När de körde till kvarn förr, så hände det, att
 de körde klockan 2-3 på morgonen. Den som kom
 först fick fört matet, Men så skulle de ej äta
 av sin mat, som de hade med sig, förrän,
 Mjältnaren hade hämt deras första säck i kungens
 häjvade den innan att äta, Så sad det, att
 de åt upp det innan de kom hem,
 för många kunde det bli ett långt målabete
 att deras mat blev slut, Då rödde de tillham-
 mans mjöl och vatten, gjorde tunna kakor
 lafe dem på eldglöden i kvarnsuren,
 Dem kallade för allpytt

ACC. N:R. **6091**

Landskap: Småland Upptecknat av: Frans Johansson
 Härad: Norra Sunnebo Adress: Ören
 Socken: Ödeshög Berättat av: Alfred Pettersson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1840 i Ödeshög

7
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

U. 13

De kokade en rost palt som kallades
 för huapalt, När de hade slaktat ett, Fä-
 kreatur, så tvättade den huden, i kokade palt
 av spedit
 Det bestod av rövna potatis kaffmjöl något
 rågmjöl eller kornmjöl, med en fläckbit in-
 lagt, kokades i saltvatten, antingen runda eller
 avlånga det äts till frukost med ett stycke
 kalmsbröd, Blodkarven samt den bättre blod-
 palt, var till helgdag, förvarades uti
 rågpalm.

ACC. N: **6091**

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Frans Johansson*
 Härad: *Norra Sunnebo* Adress: *Bårdskult Åsen*
 Socken: *Odenjå* Berättat av: *Johanna Andersson*
 Uppteckningsår: *1938* Född år *1845 Odenjå*

8
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

HC 14
Ulm 2.20

Att när på den tiden dem inget
 lysolja hade, då de begyade träd-
 sticker, skulle de gå och lägga sig i
 dagtjus en vecka före vårfredagen
 Då sad det, att Tranan här tjus
 till Sängen

ACC. N: 6091

Landskap: Småland Upptecknat av:
 Härad: Norra Sunne Adress:
 Socken: Odenjör Berättat av: Frans Johansson
 Uppteckningsår: 1958 Född år 1882 i Odenjör

9
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Lurupirandet började på 1920 talet på denna orten. De första jag såg var det Netty Pettersson och Emma Bengtsson. De varo tillklädda hvit klädning vita strumpor å skor, uppsättad hår med glitterkrona på huvudet med fyra ljus, yngre kvällen eller lurupiraton i Stugarna, och gjöd på karameller, samt kallades för Lurupiratorer.

Männen som går någon gång, kläd sig som botera, luffara eller något annat med säck på ryggen, lårkägga grof käng i handen.

Ullman K. 14

ACC. N:R. **6091**

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Franz Jönsson*
 Härad: *Norra Sunnebo* Adress: *Åsen*
 Socken: *Ödensjö* Berättat av: *Peter Magnusson*
 Uppteckningsår: *1938* Född år *1830* i *Ödensjö*

ingenting skulle gå runden *Tomasdagen*
 Allt som gick runt skulle drivas
 in dagen före *Tomasdagen*, *Vagnar*
kärror, *Spinnrocken* skulle också stå
 stille.

Den dagen hade *spinnrocken* fått för
 spinnningen
 De trodde att troll gjorde något ond
 vid deras *vagnar* när de var ute

10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ullm H. 16

ACC. N.R. **6091**

Landskap: Småland Upptecknat av: Franz Johansson
 Härad: Nära Sunnebo Adress: Bäckhult Åsen
 Socken: Odensjö Berättat av: Peter Kamelius
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1820 i Tält Odensjö

I Bäckhult socken nära Sunnebo, finns ett berg som heter Högahusberg. En jättestor kom en gultare dit, han tyckte hela berget stå på gullföt, mycket med ting som rödde sig, han bad att få något att dricka, så råkade det honom en Guldöyakerhorn, fullt med skummande Must, han smakade ej på det, utan skulle dänka ut det bakom sig, Men där kom på Håsten län så härt gick av, Han till att rida i sporrträsk, Tollen efter å skrek, gif oss vart rövade horn, Det säger i luften, Hå du rik Mans däre, Bid in i åkern, På kors/Åro, der vattenfåror vore uppkörda i kors, de hadde Tollen ingen makt

Skriv endast på denna sida!

11
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ullma K. 17

ACC. N: **6091**

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Franz Johansson*
Härad: *Norr Sanniska* Adress: *Bördshult Åsen*
Socken: *Odenrjä* Berättat av: *Kordina Kristiansson*
Uppteckningsår: *1938* Född år *1856* i *Odenrjä*

12
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Att om det var en Mänshäka ej vid
sina sju sinnen, eller var bekänt med
något lyte, var det en bortbytning

Umsk. 18

ACC. N.R. 6091

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Franz Johansson*
 Härad: *Norra Sunneda* Adress: *Sjödshult Chen*
 Socken: *Odenstjä* Berättat av: *Gustav Blom*
 Uppteckningsår: *1938* Född år *1830* i *Odenstjä*

Gustav Blom var ^{tablt} socken skräddare, han var i Annestad socken *Norra Sunneda* bydde, det var antingen i slutet 1840 eller början 1850 ^{tablt}, Det skulle vara en Tomte, en kväll när de satt å rydke, det var rätt långt fram på natten, öppnades dörren, och der kom jättar var en på gäsen så de släcker, att skräddaren fick gå att lägga sig, trötligtvis hade han ej mycket Tomten klädd till jarr, eller till bestämd tid

13
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ulmur K. 19.
Ulmur H. 5

ACC. N:R **6091**

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Franz Johansson*
Härad: *Norra Sunnebo* Adress: *Gårdshult Åsen*
Socken: *Odenjå* Berättat av: *Anna Andersson*
Uppteckningsår: *1938* Född år *1882* i *Odenjå*

Att Julkvällen skulle Tomten ha rögröret
gröt på en tallrik, Atingen Honung Smör
eller Mjolk till den, den skulle sättas på
Brunskaret, att ej något afog skulle
komma på deras Trecatur, på Juldags-
mässen var det förs vänner på Tallriken

14
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ulm. K. 19

ACC. N:R 6091

Landskap: Småland Upptecknat av: Frans Johansson
Härad: Norra Sunebo Adress: Gäddhult Åsen
Socken: Odensjö Berättat av: Agnes Andersson
Uppteckningsår: 1959 Född år 1894 i Odensjö

15
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ullmar 4. 20

Agnes, Moder hon var född i Odensjö i 1870
hon hadde berättat, att linet skulle sås
antingen på Lina dagen eller Karolina dagen

Kornet skulle sås på Melan dagen

Metaredagen var Kristi hemmelförstag

Körletten skulle helst vara slut innan
Brynolds dagen, då sås det, att Lina
ej het gräset, att Brynola hadde
pressat i gräset,

6091

16

Ortona skulle säs i slutet av April,
eller först i Maj, Allt efter som Nytt
länder

ACC. N.R. **6091**

Landskap: *Småland* Upptecknat av:

Härad: *Norr Sunnbo* Adress:

Socken: *Odensjö* Berättat av: *Franz Johansson*

Uppteckningsår: *1938* Född år *1982* i *Odensjö*

När Tildgärren flyttade på våren i
 hösten, såg det hända att de flyga ~~ofta~~ sen
 märket inträtt. När de hörd skriket av
 dem, så såg det. Att det var Odens jakt
 skriket det var hundarna som blev sjölv satt
 Odens på vit ^{lugg} hatt i red.

17
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Ulm. K. 28

ACC. N:R. **6091**

Landskap: *Småland* Upptecknat av:
 Härad: *Norra Sunnebo* Adress:
 Socken: Berättat av: *E. Lundberg*
 Uppteckningsår: *1938* Född år *1882* i

18
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Hur Pönderner spred sin gård innan 1900
 talat. När de hade lest är samma som lastat
 gårdslåset, skulle de klappa över det. Att de
 skulle spilla något, många bigagnade händerna.
 När de var komna ut på åkan, så lades gårdeln
 i små högar, i rader. Sedan skulle Bunnan
 Döttrarna eller Tigarna, Sprätta dynga.

Deras klätt var på gårdelsten, med två kluka
 i en stång som de satt på, som bilden visar

